

Quickscan Ecologische Waarden

't Koentje en de Blindeman in Wormerveld

OPDRACHTGEVER

OVER-gemeenten

T.a.v. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

ADVIESBUREAU

Kwinfra B.V.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

www.kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

PROJECTGEGEVENS

Datum 28 september 2022

Kenmerk E22065-RAP-02

Versie 2.0

Status Definitief

Projectleider:

[REDACTED] MSc.

Gecontroleerd door:

[REDACTED] BSc.

SAMENVATTING

Algemeen

Onderzoeklocatie	't Koentje (WMR00-G-732) en De Blindeman (WMR00-G-792)
Oppervlakte	't Koentje ca. 3900m ² – De Blindeman ca. 2600m ²
Gebruik locatie	Natuurrecreatie, aanmeren en picknick
Aanleiding	Aanleg steigers en picknicktafels
Doel	Controleren op de (mogelijke) aanwezigheid van wettelijk beschermde flora en fauna en het effect van de werkzaamheden op de natuurwaarden beoordelen.

Onderzoek

Soort onderzoek	Quickscan ecologische waarden
Onderzoeksopzet	<p><u>Bureaustudie</u>: Gebruik van verspreidingsgegevens om een inschatting te maken van de beschermde soorten in en rondom het plangebied. Daarnaast het effect op de omgeving inschatten lettend op beschermde (natuur)gebieden.</p> <p><u>Veldinspectie</u>: Bezoek ter plaatse naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en hun leefgebieden.</p> <p><u>Rapportage</u>: Het vastleggen van de aanleiding, methodiek en resultaten met de daaruit volgende adviezen.</p>

Resultaten, conclusie en advies

Bevindingen	<ul style="list-style-type: none"> • Er is in beperkte mate geschikt (broed)biotoop aanwezig op de planlocatie voor diverse soorten vogels. Deze vogels mogen tijdens het broeden niet verstoord, verwond of gedood worden. Er zijn geen soorten met jaarrond beschermde nesten aangetroffen en deze soorten zijn dan ook uitgesloten. • Er zijn geen beschermde planten, vissen, zoogdieren, ongewervelden of amfibieën gevonden tijdens de veldronde. Volgens verspreidingsgegevens zijn deze ook niet te verwachten in of direct om de planlocaties. • Ter plaatse van de planlocatie 't Koentje is de nationaal beschermde ringslang aangetroffen. De planlocatie biedt geschikte schuilplaatsen in de hogere vegetatie van het eilandje en rondom het eiland is geschikt jachtbiotoop aanwezig.
Conclusies & advies	<p>Wanneer de recreatiedruk ter plaatse van 't koentje toeneemt als gevolg van de aanleg van steigers en picknicktafels zou dit kunnen leiden tot een verstoring van de aanwezige ringslangen. Het verstoren van nationaal beschermde soorten is niet in strijd met de Wet natuurbescherming, maar het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen is wel in strijd met artikel 3.10 lid 1. Na de werkzaamheden dienen maatregelen getroffen te worden om te ontmoedigen dat recreanten de verblijfplaatsen kunnen beschadigen.</p>

INHOUDSOPGAVE

1. AANLEIDING	4
2. SITUATIE PLANGEBIED EN BESCHRIJVING BIOTOPEN	5
2.1 't Koentje	5
2.2. De Blindeman	6
3. METHODE	7
3.1. Vooronderzoek	7
3.2. Veldwerk	7
4. RESULTATEN	8
4.1. Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)	8
4.2. Vleermuizen	8
4.3. Grondgebonden zoogdieren	8
4.4. Vaatplanten	8
4.5. Amfibieën en reptielen	9
4.6. Overige soorten	11
4.7. Gebiedsbescherming	11
5. CONCLUSIE & ADVIES	12
6. REFERENTIES	13

1. AANLEIDING

In opdracht van OVER-gemeente heeft Kwinfra BV een Quicksan ecologische waarden uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling op twee eilandjes in het Wormerveld: 't Koentje en De Blindeman. De opdrachtgever is voornemens ter hoogte van de bovengenoemde locatie steigers en picknicktafels te realiseren. Er worden twee steigers aangelegd langs 't Koentje en een steiger langs De Blindeman. Het gaat om steigers van hardhout met een lengte van 9 meter en een breedte van 1 meter met leggers van paal naar paal. Er komen palen om de 2 meter van 15x15 centimeter 6 meter lang.

In het kader van de werkzaamheden is het noodzakelijk de ingrepen te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (2017), om daarmee eventuele effecten te onderzoeken die optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden (planten en dieren). Op basis hiervan is inzichtelijk gemaakt of er noodzaak bestaat voor het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek naar het voorkomen van specifieke soorten/soortgroepen.

Voor de Wet natuurbescherming is de provincie het bevoegd gezag wat betreft handhaving en het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen. De beschermde soorten zijn opgenomen in de vogelrichtlijn (artikel 3.1), de habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5) en de Lijst nationaal beschermde dier- en plantensoorten (artikel 3.10). Op de laatstgenoemde lijst worden per provincie uitzonderingen gemaakt. Hiernaast geldt de Algemene Zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende planten en dieren. Het doel van dit onderzoek is het beoordelen van de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en rust- en voortplantingsplaatsen. Hierbij worden de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming in acht genomen. Op basis van de verkregen resultaten geven wij vervolgens advies over mogelijke vervolgstappen.

Figuur 1. Ligging van de twee onderzoeksgebieden: De twee met rood omlijnde eilandjes.

2. SITUATIE PLANGEBIED EN BESCHRIJVING BIOTOPEN

2.1 't Koentje

't Koentje is een langgerekt eilandje aan De Poel en het Geldersch rif, waar twee steigers en 4 sets picknicktafels geplaatst zullen worden. Zoals te zien op de foto's is er ooit al een houtenbeschoeiing aangebracht. Aan de noordkant bevindt zich een zeer smalle en ondiepe sloot. Op de westkant van 't Koentje groeit een lage grasvegetatie met enkele struiken, zoals Gewone vlier en Peterseliebraam. Op en nabij de beschoeiing aan de zuidkant groeien typische waterkant soorten, zoals Gewone smeewortel, Watermunt, Gewone Engelwortel, Koninginnekruid, Klein hoefblad en Smalle weegbree. Verderop aan de oostzijde lagen op het moment van het veldbezoek een tiental hopen van maaisel. Aan de oostelijke oever groeit een steeds dichter wordende rietkraag.

Figuur 2. Huidige oeverbeschoeiing bij op planlocatie 't Koentje.

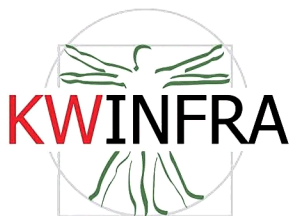
Figuur 3. Planlocatie 't Koentje met links een ondiepe sloot en rechts hopen maaisel.

2.2. De Blindeman

De Blindeman is een eilandje aan het meer: Het Marken. Aan de noordwestkant ligt een bestaande beschoeiing. Het eiland bestaat uit een gemaaid grasveld. De zuid en oostkant van de locatie zijn begrenst door hoge rietvelden. Er zijn geen hopen maaisels te vinden zoals bij 't Koentje. Er is ook geen sloot of plas op de planlocatie te vinden. Langs de beschoeiing groeien enkele algemene soorten flora waaronder, Smeerwortel, Glidkruid en Watermunt.

Figuur 4. Overzicht van plangebied De Blindeman

3. METHODE

3.1. Vooronderzoek

De Quicksan begint met een bureauonderzoek waarna een veldbezoek volgt. Alvorens het veldonderzoek is aan de hand van verspreidingsgegevens gekeken of er beschermde dier- of plantensoorten waargenomen zijn binnen dan wel direct nabij het plangebied. Hierbij wordt de database van geverifieerde waarnemingen op waarneming.nl geraadpleegd. Enkel waarnemingen van de afgelopen 5 jaar tot 1 kilometer rondom het plangebied zijn meegenomen in het onderzoek. Gelet op de mogelijke effecten van de werkzaamheden van het project is gekeken welke beschermde soorten het meeste risico lopen. Om soortinformatie te vinden hebben wij gebruik gemaakt van de websites van RAVON, Vogelbescherming, De Vlinderstichting en de Zoogdierenvereniging. Ook hebben we gekeken of het plangebied deel uit maakt van of direct grenst aan een bescherm natuurgebied. Hiervoor hebben we de website van Natura2000 gebruikt en de atlasleefomgeving.nl. Op basis hiervan is beoordeeld of er negatieve effecten op deze gebieden te verwachten zijn.

3.2. Veldwerk

Het plangebied is op 2 september 2022 bezocht door [REDACTED] en [REDACTED]. De weersomstandigheden waren gunstig. Tijdens het veldbezoek is er gekeken naar het voorkomen en de potentie van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten, hierbij onder andere de resultaten van het vooronderzoek en habitat vereisten in acht nemend. Daarnaast is er gekeken naar de aanwezigheid van broedende vogels en nesten. Er zijn foto's gemaakt van eventueel relevante terreinelementen en de vegetatie. Na dit veldbezoek is beoordeeld of de voorziene ruimtelijke ontwikkelingen significant negatieve effecten kunnen hebben op eventueel aanwezige beschermde soorten of belangrijke natuurwaarden.

4. RESULTATEN

4.1. Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

Alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen zijn beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Tijdens het veldbezoek zijn rondom de planlocaties een aantal algemene vogelsoorten waargenomen zoals de fuut, rietzanger en pimpelmees. De rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*), is een vogelrichtlijn doelsoort voor het Natura-2000 gebied, Wormer- & Jisperveld. De planlocaties vormen geschikt broedgebied voor onder meer deze soorten. Indien er werkzaamheden in het riet of in de dichte vegetatie plaatsvinden tijdens broedseizoen is het zeer waarschijnlijk dat broedende vogels verstoord zullen worden of hun nest zal worden vernield / beschadigd. Het advies is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels te plannen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Aangezien er geen plannen zijn om bomen te kappen en aangezien de werkzaamheden waarschijnlijk van relatief korte duur zullen zijn kan een significant negatief effect op de populatie omvang van vogels worden uitgesloten. Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen.

4.2. Vleermuizen

De werkzaamheden betreft geen sloop van bebouwing of het kappen van bomen, waardoor geen verblijfplaatsen verdwijnen. Het plangebied kan mogelijk deel uit maken van het foerageergebied of trekroute van vleermuissoorten zoals de water- en meervleermuis. De voorgenomen ingreep zal geen invloed hebben op een eventuele migratieroute of foerageergebied indien de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang plaatsvinden. Ook in de gebruikersfase is invloed op vleermuissoorten uitgesloten.

4.3. Grondgebonden zoogdieren

De planlocaties is geschikt voor een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals de mol (*Talpa europaea*) en diverse muizensoorten. Er zijn diverse holletjes muissoorten en molshopen aangetroffen tijdens het veldbezoek. De ingreep en werkzaamheden hebben geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemeen voorkomende soorten betreft. Het terrein ligt buiten het bereik van wettelijk beschermde habitatrichtlijnsoorten (zoogdieren), maar er geldt uiteraard wel de Algemene Zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) voor alle voorkomende soorten.

4.4. Vaatplanten

Binnen de planlocaties zijn geen plantensoorten aangetroffen die bescherming genieten van de Wet natuurbescherming. Het verspreidingsgebied van beschermde soorten vaatplanten overlapt niet met de betreffende locatie en gezien het ontbreken van geschikt biotoop ook niet te verwachten. Op 't Koentje is de vrij zeldzame Kamvaren aangetroffen. Deze is niet wettelijk beschermd, maar indien planten van deze soort gespaard kunnen blijven is dat wenselijk.

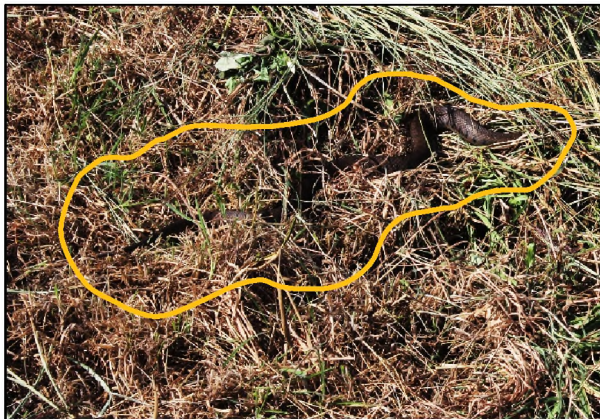
Figuur 5. Kamvaren (*Dryopteris cristata*) op planlocatie 't Koentje

4.5. Amfibieën en reptielen

Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn op voorhand uitgesloten, want die zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten op basis van het biotoop en verspreidingsgegevens. Op de planlocatie 't Koentje is tijdens het veldbezoek een adulte ringslang (*Natrix helvetica*) waargenomen (zie figuur 6). In de jaren negentig zijn er een aantal ringslangen uitgezet in het Wormer- en Jisperveld en met name bij de Poelboerderij (bezoekerscentrum Natuurmonumenten) worden ze regelmatig waargenomen (De Wijer et al., 2009). De ringslang is een ongevaarlijke watergebonden slang. De soort staat op de Rode Lijst met de status 'Kwetsbaar' en is nationaal beschermd volgens de Wet Natuurbescherming, artikel 3.10. Het is dus verboden om de ringslangen te verwonden, doden en/of voortplantingsplaatsen en rustplaatsen te beschadigen of vernielen.

Op de planlocatie is hoge rietvegetatie aanwezig met voldoende mogelijkheden voor ringslangen om te rusten en schuilen. De hopen met maaisel kunnen ook gebruikt worden om te schuilen. Het water rondom het eiland vormt geschikt jachtbiotoop.

Figuur 6. Ringslang op planlocatie 't Koentje.

Figuur 7. Hopen maaisel bij 't Koentje die mogelijk worden gebruik als broeihop van ringslangen.

De werkzaamheden bij het aanleggen van de steigers of het plaatsen van picknicktafels zullen van zeer korte duur zijn en daardoor geen significant effect hebben op de ringslangen. Wel zou de plaatselijke recreatiedruk toe kunnen nemen als gevolg van de steigers en picknicktafels en dit kan leiden tot verstoring. De maaiselhopen zijn gemaakt als gevolg van beheermaatregelen. Ze liggen in het zicht en zijn voor de recreanten zonder obstakels te bereiken. De ringslang staat bekend als "schuw" en zal vluchten wanneer mensen in de buurt komen (Vaughan, 2010). Het opzettelijk verstoren van beschermde soorten van artikel 3.10 Wnb is niet verboden. Echter is er vanuit de Algemene Zorgplicht wel een voorwaarde dat nadelige gevolgen beperkt dienen te blijven. Een verhoogd risico op vernieling van de potentiële verblijfplaatsen, zoals de maaiselhopen, door recreanten zal voorkomen moeten worden.

Op de planlocatie van De Blindeman zijn geen ringslangen of mogelijke broeihopen aangetroffen. Echter zijn ringslangen op deze locatie niet uit te sluiten omdat de planlocatie zich binnen geschikt leefgebied en verspreiding van de soort bevindt. Voor deze planlocatie geldt ook dat de aanleg van een steiger en picknicktafel zou kunnen leiden tot verhoogde recreatiedruk en verstoring van eventueel voorkomende ringslangen.

11

5. CONCLUSIE & ADVIES

- Ter plaatse van de planlocaties is geschikt (broed)biotoop voor vogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn treden er mogelijk negatieve effecten op als gevolg van de werkzaamheden. Dit is in strijd met de Wet Natuurbescherming. Jaarrond beschermde nesten op de planlocaties zijn niet aangetroffen. Het advies is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om mogelijke overtreding op de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te voorkomen. Broedseizoen loopt van half maart tot augustus.
- Een verblijfplaats van vleermuizen op de planlocaties is uitgesloten en daarom zullen geen verblijfplaatsen verdwijnen. De kans dat vleermuizen gebruikmaken van de locatie als foerageergebied en/of migratieroute is aannemelijk. De aanleg van steigers en picknicktafels en het gebruik ervan zal geen significant effect hebben op deze functies voor vleermuizen.
- Ter plaatse van de planlocatie 't Koentje is de beschermde ringslang aangetroffen. Er wordt geconcludeerd dat de planlocatie 't Koentje geschikt leefgebied is, omdat er schuil- en rustmogelijkheden zijn. Het aanleggen van de steigers of het plaatsen van picknicktafels zullen geen significant effect hebben op de ringslangen. Wel zou de recreatiedruk plaatselijk toe kunnen nemen als gevolg van de steigers en picknicktafels. De aanwezige ringslangen kunnen mogelijk nadelige effecten ondervinden van de recreanten (verstoring). Het treffen van extra maatregelen om recreanten te ontmoedigen om eventuele schuil- en verblijfplaatsen te beschadigen worden aanbevolen.
- Door de afwezigheid van beschermde vaatplanten zijn negatieve effecten hierop uit te sluiten. De vrij zeldzame kamvaren is aangetroffen op het eilandje 't Koentje. Voor zeldzame soorten wordt geadviseerd met extra zorg om te gaan. Echter is deze soort niet wettelijk beschermd.
- Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten libellen, dagvlinders en overige ongewervelden is uit te sluiten. Negatieve effecten op wettelijk beschermde vissen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren is ook uitgesloten. Er hoeft geen extra rekening gehouden te worden met deze soorten, echter geldt ten alle tijden de Algemene Zorgplicht en zal het doden, verstoren of schade doen aan alle plant- en diersoorten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

6. REFERENTIES

- [1] BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.
- [2] BIJ12 (2017). Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017.
- [3] Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis
- [4] Waarneming.nl
- [5] RAVON (2022) <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/ringslang>
- [6] Waarneming.nl
- [7] Vaughan, R. 2010. *Grass Snakes*
- [8] Verspreidingsatlas.nl
- [9] Vogelbescherming.nl
- [10] <https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-holland/wormer-en-jisperveld-kalverpolder>
- [11] [Zoogdiervereniging.nl](http://zoogdiervereniging.nl) - Vleermuis en licht
- [12] Pieter de Wijer, Annie Zuiderwijk & Jeroen J.C.W. van Delft. (2009). Amfibieën en reptielen: Ringslang. *Natuur van Nederland*, 9(1), 301–312.